

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

مهران پیامی
۱۴ جون ۲۰۲۴

تأثیر سرمایه داری در تخریب محیط زیست

در دو هفته گذشته با تغییرات جوی، کشور از باران های نسبتاً خوبی برخوردار شد. در طی دو دهه اخیر ایران با کم آبی و خشکسالی های متعددی روبه رو بوده است. اما کمبود باران از یک سو و عدم مدیریت صحیح نه تنها در ارتباط با آب های سطحی و زیر سطحی بلکه سدها در زمینه مصرف صنعتی و کشاورزی و مصرف روزانه از سوی دیگر، در زندگی مردم تأثیرات مخربی را برجای گذاشته است. خبر انلاین در بررسی مصرف روزانه آب در ایران آن را ۱۵۰ لیتر در سال ۱۴۰۰ و نزدیک به ۲۰۰ لیتر در ۱۴۰۱ آورده است که با کانادا ۳۲۶ لیتر در روز و پلند ۹۳ لیتر در روز مقایسه کرده است. جدا از دقت و صحت آماری مزبور ایران دارای میانگین متوسطی از بیشترین و کمترین مصرف آب روزانه را دارد. آیا این آمار با قطع مکرر آب در محلات شهرهای مختلف و گاه تهران همخوانی دارد؟ خیرگزاری مهر مصرف آب تهرانی ها را روزانه ۸۰ لیتر بیشتر می داند. این آمارها در سایت های ایران همچون بقیه آمارها، مغشوش و بشدت سردرگمی می آورد. اما آنچه همه به آن واقف هستند، کمبود آب آشامیدنی در شهرها و روستاهاست. به طور مثال خیرگزاری عصر ایران از قول مشاور وزیر نیرو می نویسد ما سالانه ۱۰۰ میلیارد مترمکعب آب مصرف می کنیم که ۹۰٪ در بخش کشاورزی، ۶٪ در بخش آشامیدنی و بقیه در صنعت مصرف می شود. با یک حساب ساده می توان دریافت که با جمعیت ۸۹ میلیونی و مصرف روزانه ۲۰۰ لیتر ما به ۱۷۸ میلیارد متر مکعب آب احتیاج داریم معنای آن کمبود بیش از ۷۵ میلیارد متر مکعب آب است. این دو مثال نشان از وضع نا بهنجار نه تنها آب آشامیدنی بلکه کل آب های مصرفی است. به همین ترتیب سد سازی، به یغما بردن جنگل ها و قطع بی رویه درختان، خشک کردن آبروها و رودخانه ها در جهت ایجاد زمین های قابل معامله در زمینه کشاورزی و صنعتی و گاه خانه سازی، جابه جایی آب های کشور به نقاط دوردست، حفر بی رویه چاههای عمیق، استفاده بی رویه از معادن زیر زمینی و ایجاد صنایع بدون بررسی های کارشناسانه که همگی در خدمت سود و بهره وری بوده است، نشان می دهد که سرمایه داری در ایران چگونه در حال ویرانی محیط زیست است.

نشست زمین در بیابان ها و شهرها به علت حفر بی رویه چاههای آبیاری، بیابان زائی و خشک شدن باتلاق های پر آب مانند گاوخونی در اصفهان و غیره، بی توجهی و عدم مدیریت صحیح در جلوگیری و چاره اندیشی برای ریزگردها، عدم تخصیص بودجه کافی در جهت جنگل کاری و آبیاری وسیع، عدم وجود فاضلاب های منسجم شهری، لوله کشی در روستاهای دوردست کشور، بی اهمیتی به مناطق مرزی در زمینه های حفاظت محیط زیست و نیروی انسانی و

بالاخره فرسایش خاک به علت مجموعه ای از مسائل فوق، گوشه کوچکی از هزاران سیاست و عملکرد دولت جمهوری اسلامی در رابطه با محیط زیست است که باید هر یک از آنها جداگانه مورد بررسی قرار گیرد تا عمق تخریب عوامل زیست محیطی توسط اعوان و انصار رژیم اسلامی حاکم بر ایران را در یافت.

نمی توان از محیط زیست صحبت کرد و از زندانی شدن صدها تن از محققان محیط زیست و کارشناسان و محیط بانان که امروز به علت صداقت و راستگویی شان در زندان ها به سر می برند، نام نبرد. آنها که به خاطر عشق شان به جامعه، طبیعت و مردمشان افشاگر سیاست های مخرب و مخفیانه دولت در زمینه محیط زیست بوده اند، جایگاهی والا دارند که در آینده ایران برای بازسازی طبیعت و سالم سازی محیط زیست ایران، مورد حرمت و استفاده قرار خواهد گرفت.

موضوع آلودگی محیط زیست ناشی از فاضلاب های شهری، فاضلاب های صنعتی و اقتصادی هم یکی دیگر از سیاست های ضد اجتماعی جمهوری اسلامی است که هر ساله هزینه بیماری ها را در ایران بالا می برد. رشد سرطان و بسیاری دیگر از بیماری های لاعلاج که ناشی از آلودگی و عدم رعایت ستندرد ها در مواد غذایی و دارویی، مکملی است بر سود آوری دولت از قبایل فروش بهداشت به مردم و آلوده کردن آب و هوا و کل محیط زیست ایران.

اخیراً دزدی هائی در رابطه با یک قطعه زمین در کنار قبر خمینی توسط صدیقی روضه خوان بیت خامنه ای باعث توجه جامعه به روابط مافیائی هسته مرکزی قدرت شد که چگونه زمین ها را به یک دیگر بذل و بخشش می کنند، اما این بخشش ها فقط زمین های مسکونی را شامل نمی شود. بارها در خبرها آمده است که فلان آقازاده قطعات بزرگی از جنگل ها را در مناطق مختلف به زمین در جهت ساختمان سازی های لاکچری تبدیل کرده است و بعد از روشن قضیه با مقدار پول ناچیزی به آن فیصله حقوقی داده شده است. از سال ۱۳۵۷ تا کنون جمعیت ایران تقریباً ۵/۲ برابر شده است. اما ما با توسعه اقتصادی، شهری و انسانی روبه رو نیستیم. بدین مفهوم که حداقل مایحتاج زندگی انسانی برای جمعیت کنونی ایران فراهم نشده است اما خامنه ای همچنان بر افزایش جمعیت ایران اصرار احمقانه ای دارد. آنها هم به این دلیل که جمعیت بیشتر به سود آوری و قدرت نظامی منجر می شود.

همزمان که بسیاری از کشورهای جهان تلاش می کنند که محیط سبز و طبیعی را گسترش دهند. سایت عصر ایران خبر از کاهش یک میلیارد هکتار از جنگل های هیرکانی می دهد، که خود فاجعه ای زیست محیطی به حساب می آید. طمع و حرص فزاینده سرمایه داری و نهادهای مدیریتی در جهت غارت محیط طبیعی و تبدیل آن به ارزهای داخلی و خارجی اجازه حتی بررسی کارشناسانه را هم نمی دهد و هر صدائی در این مورد را با سرکوب خاموش می کند. موضوع استفاده بی رویه از منابع طبیعی و به هم خوردن محیط اکوسیستم های پایدار کاملاً شناخته شده هستند. با قطع درختان جنگلی هزاران گونه از حیوانات و گیاهان از بین می روند و این خود به از بین رفتن بیشتر درختان و محیط سبز منجر می شود. آماری وجود دارد که می گوید در ۵۰ سال گذشته نزدیک به ۳۰٪ گونه های گیاهی ناشی از وضعیت جدید محیط طبیعی در کره زمین از بین رفته اند.

هیچ دولتی حق ندارد که در خدمت سود و افزایش سرمایه با تکیه به استخراج منابع طبیعی حق انسان را برای زندگی طبیعی خود نادیده انگارد. اما اکثر قریب به اتفاق دولت های جهانی به علت فشار رقابت های اقتصادی این فشار را با استفاده از منابع طبیعی و استخراج آنها در خدمت بازارهای اقتصادی جواب می دهند. استخراج بی رویه سوخت های فسیلی خود به تولید بی رویه اکسید کربن و آلودگی هوا و بیماری های انسانی و بیابان زائی منجر می شود. فعالیت های انسانی ارتباطی تنگاتنگ با محیط زیست کنونی دارد. به ویژه که جمعیت کنونی جهان در کمتر از ۵۰ سال دو برابر

شده است و درصد رشد به جمعیت در ایران بین ۱-۷٪ در صد بوده است. انتظار می رود رشد کل جمعیت جهان تا ۲۰۵۰ حدود ۷/۹ میلیارد نفر شود.

نظرات مختلفی در رابطه با ازدیاد جمعیت وجود دارد. اما در رابطه با محیط طبیعی و فعالیت انسانی برخی امکان ازدیاد جمعیتی را تا ۱۰ میلیارد نفر قابل قبول می دانند اما برخی حتی ۸ میلیارد نفر را بیش از حد طبیعی جمعیت با امکانات کره زمین ارزیابی کرده اند ولی هر دو دسته از محققان که کمونیست و سوسیالیست هم نیستند بر این امر واقف هستند که سیستم سرمایه داری در به هم ریختگی اکوسیستم کنونی نقش بسزائی داشته و در صورتی که بشریت نتواند سیستم سرمایه داری را به سیستم دیگری که برابری انسانی را تأمین کند، تغییر دهد امکان ویرانی کل محیط طبیعی و بازگشت ناپذیری آن به صورتی جدی در برابر بشریت قرار دارد .

در اینجا ما نمونه شرکت های تولید اتوموبیل را مورد نظر قرار می دهیم که سایت انتخاب آماری از انجمن تولید کنندگان "موتورتیزرفتر-موتور" در اروپا انتشار داده است: تولید کل موتور های جهان با افزایش ۷ میلیونی به ۷۵.۶۱۵ میلیون دستگاه رسیده است. صنعت موتور یکی از صنایع پررونق جهان است و همه کشورهای سخت در فعالیت های این صنعت درگیر هستند .

سهم ایران ۳/۱ درصد است. این صنعت یکی از صنایع تخریب کننده محیط زیست و از عوامل درجه اول آلودگی هوای کره زمین است. اما چه سیاست هائی برای محدود کردن آن گرفته شده ؟ تبدیل موتورهای سوخت فسیلی به موتورهای الکتریک که تولید موتور های الکتریک احتیاج به استخراج عظیم معادن گوناگون دارد تا موتور و باتری های آن ساخته شود. درصد کمی از بودجه هائی که صرفاً تکامل ماشین های خصوصی می شود اگر در خدمت حمل و نقل عمومی به کار گرفته شود بسیاری از مشکلات ترافیک و رفت و آمد جهان را حل می کند. اما وسایل حمل و نقل عمومی مانند قطارها و اتوبوس ها سودی را که کمپانی های موتور سازی کسب می کنند نخواهند داشت به همین دلیل مسأله آلودگی هوای کره زمین با این که خطری اضطراری است هنوز حل نشده باقی مانده است. این که کم کردن افزایش گرمای کره زمین تا سال ۲۰۳۰ از ۲ درجه به ۵/۱ امکان پذیر است یا نه، بستگی به مبارزات مردم جهان برای کسب حق زندگی و عمق یابی بیشتر سرمایه داری دارد. به جای حل مشکلات زیست محیطی و جلوگیری از تخریب طبیعت سرمایه داری نعل وارونه می زند و به جای ایست دادن به سود و همچنین کم و یا متوقف کردن شتاب به تولید ارزانتر و بیشتر، راههای جدیدی را در تکنولوژی برای فرار از جوابگویی به مردم دنیا، دنبال می کند. این را در جواب امریکا به کنفرانس پاریس می توان دید، "کنار گذاشتن تعهدات به خاطر رشد اقتصادی امریکا."

متأسفانه کنفرانس هائی از نوع کنفرانس تغییر اقلیم ۲۰۱۵ پاریس با تمامی قول و قرار و تعهدات کشورهای صنعتی در جهت کم کردن گازهای گلخانه ای به نتایج مورد نظر خود نرسید. امریکا که یکی از بزرگترین کشورهای تولید گازهای گلخانه ئی است که از کنفرانس پاریس بیرون آمد و هنوز هم وضع روشنی نسبت به تعهداتش ندارد. کنفرانس هائی از نوع پاریس بیش از این که کنفرانسی برای رسیدگی جدی و جواب به مشکلات زیست محیطی در کره زمین باشد، کنفرانسی برای تقابل های بزرگترین قدرت های جهان بر سر بازارهای اقتصادی و برتری طلبی است .

دفاع از محیط زیست به عنوان یکی از معضلات اضطراری کل بشریت به یکی از درخواست های کارگران و مزدبگیران، نیروهای مترقی و سوسیالیست و کمونیست که بیشترین ضرر را از ویرانی محیط طبیعی می بینند، تبدیل شده است، نیروهائی با نگاه به آینده و سرنوشت بشریت، پیشروترین عناصر در پایان دادن نظامی هستند که در حال ویرانی محیط زیست بشریت یعنی سرمایه داری است .

حزب رنجبران ایران, اول جون ۲۰۲۴